

Z P R A V O D A J

13 50

sekce

KNIH TISKOVÝCH VYDÁNÍ

ČS. ZNÁMEK

při komisi čs. známky SČSF

číslo 2 a 3

1987

Komise pro plebiscit na Těšínsku.

Zjednodušíme písemné značení zoubkování známek ČSR I ?

Mezi bezesporné klady filatelie patří i její přesnost a systematičnost. Tato nám umožňuje velmi rychlou orientaci v našich i zahraničních katalozích, odborných publikacích, filatelistickém tisku a podobně. Ne všude byly tyto zásady "dotaženy" do konce. Názorným příkladem je písemné značení jednotlivých druhů zoubkování známek ČSR I v katalozích Pofis.

Jednotlivé druhy zoubkování jsou značeny velkými písmeny A - H, čímž zachycují maximálně 8 druhů použitého zoubkování u jednotlivé emise, vyjma ojediněle se vyskytujícího zoubkování sdruženého a smíšeného u emise Hradčany. Jak je patrné z níže uvedené tabulky vyskytuje se více druhů zoubkování pouze u 14 emisí /z 83/ vydaných v letech 1918-39.

Obdobně je tomu u zoubkování značeném písmenem B. Opět se zde vyskytuje HZ 13 3/4: 13 1/2 a to u 5 různých emisí, jakož i HZ 11 3/4. Oba tyto druhy zoubkování byly už použity a zařazeny u jiných emisí pod písmeno A. Řádkové zoubkování 13 3/4 je pod písmenem B zařazeno celkem 5 x, ale též vždy jednou ŘZ 11 1/2, 11 1/2:13 3/4, 12 1/4:13 3/4 a 13 3/4: 11 1/2. Pod písmenem B je zařazeno celkem 7 druhů značně rozdílného zoubkování !

Již samotné seřazení údajů do tabulky ukazuje, že pod písmenem A je zařazeno HZ 13 3/4: 13 1/2 celkem 4 x /u různých emisí /, avšak pod stejným písmenem je zařazeno též HZ 11 3/4 - 1 x, HZ 13 1/2: 13 3/4 - 1 x, HZ 14 - 2 x. Obdobně je to u řádkového zoubkování, kde rozměr 13 3/4 je pod stejným písmenem uveden 4 x, společně ŘZ 11 1/2, 12 1/4 a 12 1/2. Celkově se značí písmenem A 8 druhů značně rozdílného zoubkování.

Ne jinak je tomu u zoubkování značeném písmeny C, D, E, a F. Pouze poslední dvě písmena G a H jsou vyhrazena pro jediný druh zoubkování. Stávající značení připouští zajímavý paradox: Zatím co u emise Hradčany je hřebenové zoubkování 13 3/4:13 1/2 zařazeno pod písmeno A, u stejných známek s přetiskem letadla / letecké provisorium z roku 1920/, je toto zoubkování zařazeno pod písmenem B. To je i na Hradčanech s přetiskem DOPLATIT /výpotřební vydání/, kde stejné zoubkování je opět zařazeno pod písmeno B. U výplatních známek Hradčany s přetiskem SO 1920 /pošta v plebiscitním území Slezka, Oravy a Spiše/ je opět hřebenové zoubkování 13 3/4:13 1/2 zařazeno pod písmeno A jako u základní řady známek emise Hradčany.

K zjednodušení písemného značení známek ČSR I doporučuji ke každému druhu rozdílného zoubkování /21 alternativ/ přiřadit vždy jedno velké písmeno abecedy /A - U/. Na pořadí nezáleží, je buď možnost prvními písmeny značit zoubkování nejčastěji se vyskytující /HZ 13 3/4:13 1/2/ nebo použít posloupnosti podle velikosti od nejjemnějšího k hrubšímu či naopak s přesným oddělením zoubkování hřebenového od zoubkování řádkového.

Navržené řešení by jednak odstranilo výše uvedenou nejednotnost, dále umožnilo přehlednou tabulkou v úvodu katalogu odstranit zbytečně dlouhý text u emisí vyskytujících se v různých druzích zoubkování. Není ani zanedbatelná skutečnost, že dojde k určitému zjednodušení ve filatelistické korespondenci, při vypisování chyběnek, v označování známek na výměnných schůzkách, neboť většina filatelistů používá pro označení známek pouze číslo katalogu Pořís s doplněním písmenového označení. Na značení známek znalci navržené řešení nemá žádný vliv, neboť písmenové značení se na zkoušených známkách neuvádí, takže navržená změna by se negativně neprojevila.

Zoubkování ostatních /neuvedených/emisí ČSR I není třeba rozlišovat, neboť se u nich vyskytuje pouze jeden druh zoubkování.

ing. Karel R o s s y

E m i s e :	A	B	C	D	E	F	G	H
Hradčany	13 3/4:13 1/2 HZ	11 3/4 HZ	13 3/4 HZ	11 1/2 HZ	11 1/2:10 3/4 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	11 1/2:13 3/4 HZ	13 3/4:10 3/4 HZ
Legionářské	13 1/2:13 3/4 HZ	11 1/2:13 3/4 HZ	11 1/2:10 1/2 HZ	10 1/2:13 3/4 HZ	10 1/2 HZ	11 1/2 HZ		
Společ. B 1919	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	10 1/2:11 1/2 HZ	13 3/4:10 1/2 HZ	10 1/2 HZ	11 1/2 HZ		
Holubice	12 1/2 HZ	11 1/2 HZ	11 1/2:12 1/2 HZ	12 1/2:11 1/2 HZ	12 1/2:11 1/2 HZ			
Cov. republika	14 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ				
Hosp. a věda	14 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ				
Hosp. a věda / druhá emise/	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ				
TCM neotypie	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ				
Let. na Hradč.	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ				
Let./odchylné zoubkování/	12 1/4 HZ	12 1/4:13 3/4 HZ	13 3/4:12 1/4 HZ	13 3/4:12 1/4 HZ				
Dopl. na Hradč.	11 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	11 1/2 HZ	11 1/2:10 3/4 HZ		
Dopl. na Hav.	13 3/4 HZ	13 3/4:13 1/2 HZ	11 3/4 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	11 1/2:10 3/4 HZ			
SO 1920 na Hradčanech	13 3/4:13 1/2 HZ	13 3/4 HZ	11 3/4 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	11 1/2:10 3/4 HZ			
Siluety	11 1/2 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4 HZ	13 3/4:11 1/2 HZ	11 1/2:10 3/4 HZ			

Proč jsem specialistou ?

Tuto otázku jsem si položil po přečtení i vyslyšení několika kritik specialisace známek, s ne příliš lichotivými doložkami o zbytečné práci těch sběratelů mušinců a podobně. Proto jsem se nad sebou zamyslel a položil si otázku : " Co tě, hochu, svédlo z cesty řádného filatelisty ?" Inu, jako obyčejně - kamarádi. V těch padesátých letech to byli E. Krupa, E. Buchta a hlavně korektor Životisku J. Fulín, který popisoval objevené vady na zadní straně Hradčan.

A když tenkrát i Dr. Fr. Kubát spoluautor naší první Monografie byl tomu nakloněn a já objevil ještě Seznam deskových vad, vydaný již v r. 1919 Jaroslavem Lešetickým ..... Z těchto přátel a poznatků jsem nassál onen jed hledače mušinců a byl jsem ztracen. Výstava Praga 1978 mi dále rozšířila obzor, neboť jsem tam viděl studii a rekonstrukci tiskového archu " Hradčany 1 h " od Evalda Larsena z Dánska. Ale to už jsme si dopisovali s Vl. Hanáhem a dávali dohromady rekonstrukci tiskového archu modré 25 h Hradčany. Brzy se k nám přidalo dalších pět hochů a všichni jsme se vrhli na Hradčany. Zajímavé bylo, že jsme se v té době vzájemně neznali osobně a nevím už, jaký TAM-TAM nás dal dohromady, neboť jsme byli z celých Čech a Moravy a tudiž kontakt jsme měli pouze písemný, ale zato čilý.

A všichni jsem měli touhu na těch Hradčanech něco objevit, až jsme se nakonec zaměřili na rekonstrukce tiskových archů, které nám daly to, o čem hezky píše ve své povídce Sbírnka známek Karel Čapek : " Hledat a najít, to je to největší napětí a uspokojení, které může člověku život poskytnout ." A ježto jsme byli všichni povah dobrodružných, tak jsme nejdříve začli hledat balíčky Hradčan a také různé pásky a celky, a na těch pak ony pověstné mušince, až jsme nakonec dali dohromady celou rekonstrukci tiskového archu modré pětadvacítky, což nám poskytlo uspokojení a z pýchy jsme začali kompletisovat i další hodnoty. K těm jsme zpracovali studie, v nichž jsme uvedli v popisu kritérií i některé odchylky od 1. dílu Monografie a také některé nové poznatky.

V začátcích naší spolupráce nám dělala potíže nestejná filatelistická řeč, různá terminologie a způsob číslování prvků, a to jsme museli jasně odlišit. Použili jsme předně to, co bylo v 1. dílu Monografie /ale ta byla dosti skoupá/, něco vymysleli sami a dalším vžitým názvům jsme upravili "kabát". Výsledkem této práce je "Názvosloví I. a II. kresby Hradčan", kterou jsme již zveřejnili v předešlém čísle Zpravodaje naší komise především pro ty, kteří pěstují toto hobby z lásky k Hradčanům, bez ohledu na ekonomický přínos, jen z potěšení toho hledání a nalezení /které dává napětí a uspokojení / a to proto, abychom mluvili všichni stejnou řečí a vzájemně si tak dobře porozuměli. Tím jsem Vám vysvětlil, proč jsem se stal specialistou. Nevysvětlil? Nevadí, ale zkuste to !

Václav P e l l a n t

Ze života sekce

V sobotu 14. března se uskutečnilo v Praze společné setkání sběratelů známek emisí Osvobozená republika a Holubice, kterého se zúčastnilo celkem 30 filatelistů z celé ČSSR.

V průběhu setkání byli účastníci seznámeni s novými poznatky ze studia OR 40 a OR 50 zelené ve vztahu k DV na korespondenčních listcích, dále pak s podstatnými zjištěními, týkajícími se perforace ležmý HR 14 a s důsledky TD z galvan /TD-G/ na známky tištěné z těchto desek.

Přítomní se dohodli, aby příští společné zasedání bylo věnováno převážně ukázkám jednotlivých sbírek a systému evidování známek s DV a k vzájemné výměně známek všech emisí knižtisku.

Byly rovněž přijaty náměty k systematickému zpracování bibliografických poznatků uvedených emisí a ověření možností zhotovení episkopu pro filatelistické účely.

Z práce odborných skupin :

Hradčany

Známky hodnoty 15 h zemise Hradčan byly vydány jak nezoubkované tak i zoubkované. Ozoubkovány byly známky všech šesti tiskových desek a to celkem osmi druhy základního zoubkování. Nezoubkované známky, pokud nepochází z tiskového odpadu, jsou jen z I. nebo II. tiskové desky /monografie čs. známek díl I. strana 114, tabule 11/. Byly však zjištěny poštově použité známky z dalších tiskových desek. Dosud znám následující :

- V. tisková deska - razítko ČSP Hranice 2
-razítko ČSP Trebišov /vlastní W. Košťál /
- VI. tisková deska - razítko uherské Zalacska

Má některý sběratel známek emise Hradčany ve své sbírce známky z jiných míst použití nebo z desek III. a IV. Pokud ano, prosíme o podání zprávy na adresu: Frant. Hamr 30201 Soběslav 448/III

Ostejně problematice nám napsal p. V. Košťál z Kratonov a přiložil fotokopie známek 89 a 99 pole V. tiskové desky

89 zn. pole - V. tisk. deska
vpředu poškozená patka číslice 1,
charakteristické paprsky

99. zn. pole - V. tisk. deska
poškozený horní rám nad P. bílý bod
vlevo nad 6 spirálou

a dále dodává, že 99. zn. pole se dosti často zaměňuje za 46 zn. pole I. desky - poškozený rám nap. POŠTA, zde ale chybí bílý bod na 6 spirálou.

Holubice a Osvobozený republika

Žádáme majitele studií jednotlivých primárních deskových vad OR 60 modrá, aby si opravili, že 1. a 4. tiskové desky neexistuje perforace ležmý hřeben 14. S touto perforací jsou známky známky jen z 5. a 6. tiskové desky.

Ve filatelii č. 12 je otištěn článek J. Chvalovského o výskytu perforací a označení tisk. desek známek I. typu, včetně známek ve spojeném typu.

Jak dosud známo z odborné literatury, byly známka 5 hal HOL tištěny v roce 1920 v barvě modré, později v barvě fialové a posledním období tisku opět v barvě modré.

Zná někdo důvody změny uvedených barev a nebo může sdělit, kde se tyto informace nacházejí. Zprávu zašlete na adresu tajemníka sekce.

Významná jubilea se dožívají : /ve třetím čtvrtletí/

60 let : Látal Jindřich 23. července
Jaroslav 7. srpna
50 let : Hauer František 21. července

B l a h o p ř e j e m e !!

O b s a h :	Strana
Zjednodušíme písemné označení zoubkování	2 - 4
Proč jsem specialistou	5 - 6
Ze života sekce	6
Z práce odborných skupin	7 - 8
Jako příloha :	
Studijní filatelistické příručky zpravodaje sekce knihtiskových vydání čs.známek při komisi čs.známky SČSF	
č. 2 - Zdeněk Ryvole - Hradčany 10 hal.V - kresba Rekonstrukce přepážkových archů I a II tiskové desky	

"Zpravodaj" sekce knihtiskových vydání čs.známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů sekce sběratelů - specialistů.

Je vydáván nepravidelně, 2 až 4 x ročně v počtu 400 výtisků.

Za redakční úpravu zodpovídají a na přípravě se podíleli členové vedení sekce, knihtiskových vydání čs.známek.

Zpravodaj neprochází jazykovou úpravou.

Rukopisy, články, připomínky, nové poznatky či jinou korespondenci zasílejte na adresu: Jindř. Látal, 140 18 Praha 4 - Mařatkova 916